

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип
Македонија

Воронешки државен универзитет
Русија

Универзитет имени Гоце Делчева, г. Штип
Македонија

Воронежский государственный университет
Россия

Goce Delcev University in Stip
Macedonia

Voronezh State University
Russia

Прва меѓународна научна конференција

Первая международная научная конференция

First International Scientific Conference

ФИЛКО FILKO

ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ

ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ

PHILOLOGY, CULTURE AND EDUCATION

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ
СБОРНИК СТАТЕЙ
CONFERENCE PROCEEDINGS

18-19 март 2016 / 18-19 марта 2016 / 18-19 March 2016

Штип

Штип

Stip

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип Македонија	Воронешки државен универзитет Русија
Универзитет имени Гоце Делчева, г. Штип Македонија	Воронежский государственный университет Россия
Goce Delcev University in Stip Macedonia	Voronezh State University Russia

Прва меѓународна научна конференција Первая международная научная конференция

First International Scientific Conference

Ф И Л К О F I L K O

ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ
PHILOLOGY, CULTURE AND EDUCATION

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ
СБОРНИК СТАТЕЙ
CONFERENCE PROCEEDINGS

18-19 март 2016 / 18-19 марта 2016 / 18-19 March 2016
Штип Штип Stip

ОРГАНИЗАЦИСКИ КОМИТЕТ

Драгана Кузмановска, Филолошки факултет при УГД
Олга А. Бердникова, Филолошки факултет при ВГУ
Светлана Јакимовска, Филолошки факултет при УГД
Татјана А. Тернова, Филолошки факултет при ВГУ
Виолета Димова, Филолошки факултет при УГД
Генадиј Ф. Ковалов, Филолошки факултет при ВГУ
Лариса В. Рибачева, Филолошки факултет при ВГУ
Костадин Голаков, Филолошки факултет при УГД

МЕЃУНАРОДЕН ПРОГРАМСКИ КОМИТЕТ

Виолета Димова (Македонија)
Марија Кусевска (Македонија)
Ева Ѓорѓиевска (Македонија)
Даниела Коцева (Македонија)
Силвана Симоска (Македонија)
Софија Заболотнаја (Русија)
Лариса В. Рибачева (Русија)
Татјана А. Тернова (Русија)
Волфганг Моч (Германија)
Габриела Б. Клајн (Италија)
Карин Руке-Брутен (Франција)
Танван Тонтат (Франција)
Јулиа Дончева, (Бугарија)
Нецати Демир, (Турција)
Зеки Ѓурел, (Турција)
Ахмед Ѓуншен (Турција)
Олег Н. Фенчук (Белорусија)
Данијела Костадиновиќ (Србија)
Тамара Валчиќ- Булиќ (Србија)
Селена Станковиќ (Србија)
Реа Лујиќ (Хрватска)
Биљана Мариќ (Босна и Херцеговина)
Душко Певуља (БиХ)

Технички секретар
Татјана Уланска
Марија Тодорова

Главен и одговорен уредник

Драгана Кузмановска

Јазично уредување

Даница Атанасовска-Гаврилова (македонски јазик)

Софија Заболотнаја (руски јазик)

Биљана Иванова (англиски јазик)

Техничко уредување

Костадин Голаков

Славе Димитров

Адреса на организацискиот комитет:

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

Филолошки факултет

ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А

Пош. фах 201, Штип - 2000, Р. Македонија

Воронешки државен универзитет

Филолошки факултет

г. Воронеж, пл. Ленина, 10, корпус 2, к. 34, Русија

Е-пошта: filko.conference@gmail.com

Веб-страница: <http://js.ugd.edu.mk/index.php/fe>

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”, Скопје

316.7(062)

МЕЃУНАРОДНА научна конференција филологија, култура и образование
(1; 2016 ; Штип)

Зборник на трудови / Прва меѓународна научна конференција
филологија, култура и образование, 18-19 март 2016, Штип = Сборник
статей / Первая международная научная конференц, 18-19 марта
2016, Штип = Conference proceedings / First International Scientific
Conference, 18-19 March 2016, Stip. - Штип : Универзитет “Гоце
Делчев”, 2016. - 1119 стр. ; 21 см

Трудови на мак., рус. и англ. јазик. - Библиографија кон трудовите

ISBN 978-608-244-308-9

1. Насп. ств. насл. - I. Международная научная конференц
(1; 2016 ; Штип) види Меѓународна научна конференција филологија,
култура и образование (1 ; 2016 ; Штип). - II. First International
Scientific Conference (1 ; 2016 ; Схтип) види Меѓународна научна
конференција филологија, култура и образование (1 ; 2016 ; Штип)

а) Културологија - Собори

COBISS.MK-ID 101960202

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Драгана Кузмановска, Филологический факультет при УГД
Ольга А. Бердникова, Филологический факультет при ВГУ
Светлана Якимовска, Филологический факультет при УГД
Татьяна А. Тернова, Филологический факультет при ВГУ
Виолета Димова, Филологический факультет при УГД
Геннадий Ф. Ковалев, Филологический факультет при ВГУ
Лариса В. Рыбачева, Филологический факультет при ВГУ
Костадин Голаков, Филологический факультет при УГД

МЕЖДУНАРОДНАЯ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Виолета Димова (Македония)
Мария Кусевска (Македония)
Ева Гёргиевска (Македония)
Даниела Коцева (Македония)
Силвана Симоска (Македония)
Софья Заболотная (Россия)
Лариса В. Рыбачева (Россия)
Татьяна А. Тернова (Россия)
Волфганг Моч (Германия)
Габриелла Б. Клейн (Италия)
Карин Рукэ-Брутэн (Франция)
Танван Тонтат (Франция)
Юлиа Дончева (Болгария)
Неджати Демир (Турция)
Зеки Гюрел (Турция)
Ахмед Гюншен (Турция)
Олег Н. Фенчук (Беларусь)
Даниела Костадинович (Сербия)
Тамара Валчич- Булич (Сербия)
Селена Станкович (Сербия)
Реа Луйич (Хорватия)
Биляна Марич (Босния и Херцеговина)
Душко Певуля (Босния и Херцеговина)

Ученый секретарь

Татьяна Уланска
Мария Тодорова

Главный редактор
Драгана Кузмановска

Языковая редакция
Даница Атанасовска-Гаврилова (македонский язык)
Софья Заболотная (русский язык)
Биляна Иванова (английский язык)

Техническое редактирование
Костадин Голаков
Славе Димитров

Адрес организационного комитета
Университет им. Гоце Делчева – Штип
Филологический факультет
ул. „Крсте Мисирков“ д. 10-А
Пош. фах 201, Штип - 2000, Р. Македония

Воронежский государственный университет
Филологический факультет
г. Воронеж, пл. Ленина, 10, корпус 2, к. 34, Россия
Э-почта: filko.conference@gmail.com
Веб-сайт: <http://js.ugd.edu.mk./index.php/fe>

EDITORIAL STAFF

Dragana Kuzmanovska, Faculty of Philology, UGD
Olga A. Berdnikova, Faculty of Philology, VGU
Svetlana Jakimovska, Faculty of Philology, UGD
Tatyana A. Ternova, Faculty of Philology, VGU
Violeta Dimova, Faculty of Philology, UGD
Genadiy F. Kovalyov, Faculty of Philology, VGU
Larisa V. Rybatcheva, Faculty of Philology, VGU
Kostadin Golakov, Faculty of Philology, UGD

INTERNATIONAL EDITORIAL BOARD

Violeta Dimova (Macedonia)
Marija Kusevska (Macedonia)
Eva Gjorgjievska (Macedonia)
Daniela Koceva (Macedonia)
Silvana Simoska (Macedonia)
Sofya Zabolotnaya (Russia)
Larisa V. Rybatcheva (Russia)
Tatyana A. Ternova (Russia)
Wolfgang Motch (Germany)
Gabriella B. Klein (Italy)
Karine Rouquet-Brutin (France)
That Thanh-Vân Ton (France)
Yulia Doncheva (Bulgaria)
Necati Demir (Turkey)
Zeki Gurel (Turkey)
Ahmed Gunshen (Turkey)
Oleg N. Fenchuk (Belarus)
Danijela Kostadinovic (Serbia)
Tamara Valchic-Bulic (Serbia)
Selena Stankovic (Serbia)
Rea Lujic (Croatia)
Biljana Maric (Bosnia and Herzegovina)
Dushko Pevulja (Bosnia and Herzegovina)

Conference secretary

Tatjana Ulanska
Marija Todorova

Editor in Chief

Dragana Kuzmanovska

Language editor

Danica Atanasovska-Gavrilova (Macedonian)

Sofya Zabolotnaya (Russian)

Biljana Ivanova (English)

Address of the Organizational Committee

Goce Delcev University - Stip

Faulty of Philology

Krste Misirkov St. 10-A

PO Box 201, Stip - 2000, Republic of Macedonia

Voronezh State Universiy

Faculty of Philology

10 pl. Lenina, Voronezh, 394006, Russia

E-mail: filko.conference@gmail.com

Web-site: <http://js.ugd.edu.mk./index.php/fe>

СОДРЖИНА / СОДЕРЖАНИЕ / CONTENT

1. Andonova Albena - FORMATION OF COMMUNICATIVE COMPETENCE AT WORK IN A SMALL GROUP.....	17
2. Асимопулос Панайиотис - УМЕНЬШИТЕЛЬНЫЕ СУФФИКСЫ: СОПОСТАВИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ МОРФОСЕМАНТИЧЕСКИХ ОСОБЕННОСТЕЙ В СОВРЕМЕННОМ ГРЕЧЕСКОМ, РУССКОМ И СЕРБСКОМ ЯЗЫКАХ	23
3. Vabic – Vjelic Olgica - APPLICATION OF POETRY WORKSHOPS IN KINDERGARTEN	33
4. Басовска Мери, Ивановска Билјана - НАЧИНИ НА ИЗРАЗУВАЊЕ НА ГОВОРНИОТ ЧИН БАРАЊЕ ВО ЈАЗИЧНИОТ ПАР ГЕРМАНСКИ – МАКЕДОНСКИ	41
5. Белчев Толе, Младеноски Ранко - МЕТАЛИТЕРАТУРНИТЕ СЕГМЕНТИ ВО „ТЕАТАРСКИ РОМАН“ НА БУЛГАКОВ И ВО „ВЕШТИЦА“ НА АНДОНОВСКИ	51
6. Бердникова Ольга - НОВЫЕ РЕАЛИСТЫ» В СОВРЕМЕННОЙ РУССКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ	61
7. Бизоев Никола - ВАЛОРИЗАЦИЈА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО ВО ИСТОЧНА МАКЕДОНИЈА	71
8. Бијелиќ Бисера – ИМАГОЛОШКИТЕ СЛИКИ ЗА ИСТОКОТ И ЗАПАДОТ ВО ДРАМИТЕ НА ДЕЈАН ДУКОВСКИ И ГОРАН СТЕФАНОВСКИ	81
9. Божиновски Александар, Методијески Дејан - ИНФОРМАЦИОНИТЕ СИСТЕМИ ЗА ПРИВАТНО СМЕСТУВАЊЕ КАКО ФАКТОР ЗА КУЛТУРНОТО ЗНАЧЕЊЕ НА ТУРИЗМОТ	93
10. Величковска Родна - КУЛТУРНА СОРАБОТКА МЕЃУ РУСИЈА И МАКЕДОНИЈА ИЗРАЗЕНА ПРЕКУ ЗАПОЗНАВАЊЕ НА КУЛТУРНИТЕ ВРЕДНОСТИ НА ОБРЕДНО-ПЕЈАЧКИТЕ ЖАНРОВИ	101
11. Веновска-Антевска Снежана - ПРАГМАТСКО-КОГНИТИВНИОТ АСПЕКТ НА ЛЕКСИЧКОСЕМАНТИЧКИТЕ КАРАКТЕРИСТИКИ ЗА ИЗРАЗУВАЊЕ НА МОДАЛНОСТА ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК	111
12. Власова Марина - ЭЛЕМЕНТЫ СОКРАТИЧЕСКОГО ДИАЛОГА В ФИЛЬМЕ ДЖИМА ДЖАРМУША «КОФЕ И СИГАРЕТЫ»	119
13. Гилова Лидија - ЕВАЛУАЦИЈА НА РАБОТАТА НА УЧИЛИШТЕТО ВО ПОДРАЧЈЕТО – ПОЛОЖБА НА УЧЕНИЦИТЕ	125
14. Грачева Жанна – МАРКЕМАЛОГИЈА И ОПРЕДЕЛЕНИЕ АВТОРСТВА ТЕКСТА	135
15. Грујовска Сашка - NOMINA AGENTIS ВО МАКЕДОНСКИОТ И ВО ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК	141

16. Ghentulescu Raluca - METAPHORS IN TECHNICAL-SCIENTIFIC TEXTS	147
17. Demir Necati - PETROGLYPHS AS A SOURCE OF URAL-ALTAIC PEOPLE'S LANGUAGE, HISTORY AND CULTURE	155
18. Денкова Јованка - АНИМАЛИЗМОТ КАКО ТЕМА ВО КНИЖЕВНОСТА ЗА ДЕЦА	163
19. Дѳгтева Јрославна - ЧУЖОЈ ВЗГЛЯД КАК МЕЖДИСЦИПЛИНАРНАЯ ПРОБЛЕМА	171
20. Димова Виолета - РЕЦЕПЦИЈАТА НА РУСКИТЕ ПИСАТЕЛИ ВО НАСТАВАТА ПО МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК И ЛИТЕРАТУРА	179
21. Dimova Mariya, Milcheva Hristina - THE TRAINING OF GERIATRIC SPECIALISTS IN MEDICAL COLLEGE AT TRAKIA UNIVERSITY, STARA ZAGORA, BULGARIA - IMPORTANT TOOL OF SOCIAL POLICY FOR ACHIEVING BETTER QUALITY OF LIFE FOR OLD PEOPLE	185
22. Донев Драган – ПРОБЛЕМИ СО ПРИБЕЛЕЖУВАЊЕ НА СТУДЕНТИТЕ ПРИ КОНСЕКУТИВНО ТОЛКУВАЊЕ	191
23. Ѓорѓиева Димова Марија – НАРАТИВНИ ХИЈАЗМИ: КНИЖЕВНОСТА КАКО ИСТОРИЈА, ИСТОРИЈАТА КАКО КНИЖЕВНОСТ	199
24. Ѓорѓиевска Ева, Маролова Даринка - КРИЗАТА НА ИСТОРИЈАТА И НА КНИЖЕВНИОТ ЛИК ВО РОМАНОТ „ЧОВЕК БЕЗ СВОЈСТВА“ НА РОБЕРТ МУЗИЛ	209
25. Заболотная Софђа - ИМЯ КАК ХРОНОТОП: О КЛЮЧЕВЫХ ТОЧКАХ ПОНИМАНИЯ ТЕКСТА	217
26. Зайналова Лариса - СОХРАНЕНИЕ ОСОБЕННОСТЕЙ ЭКСПРЕССИВНОГО СИНТАКСИСА С. ДАЛИ В ПЕРЕВОДНОЙ ЛИТЕРАТУРЕ (НА ПРИМЕРЕ ПРОИЗВЕДЕНИЙ С. ДАЛИ).....	225
27. Зарецкая Виктория - КОНЦЕПТ МЕССИИ В СОВРЕМЕННОЙ РУССКОЙ ПРОЗЕ (НА МАТЕРИАЛЕ РОМАНА Д. РУБИНОЙ «ВОТ ИДЕТ МЕССИЯ!»)	231
28. Ivanova Biljana, Kuzmanovska Dragana, Kirova Snezana - PREFIX NEGATION IN ENGLISH, GERMAN, AND MACEDONIAN LANGUAGE IN THE TEACHING PROCESS - ANALYSIS OF EXPLICIT LEXICAL PREFIX NEGATIONS	237
29. Ивановска Билјана, Кусевска Марија, Даскаловска Нина - ГОВОРНИОТ ЧИН БАРАЊЕ И МОДАЛНОСТА КАКО НЕГОВА КАРАКТЕРИСТИКА ВО МЕЃУЈАЗИКОТ НА МАКЕДОНСКИТЕ ИЗУЧУВАЧИ ПО СТРАНСКИ ЈАЗИК	247
30. Ивановска Лела - УЛОГАТА НА СТУДЕНТИТЕ ВО ПРОЦЕСОТ НА ЕВАЛВАЦИЈА НА НАСТАВНИОТ КАДАР	255
31. Игнатовска – Димитрова Христина – КУЛТУРНА МЕДИЈАЦИЈА ВО ПРОЦЕСОТ НА АФИРМАЦИЈА НА ЕВРОПСКИОТ, РЕЛИГИСКИ ИДЕНТИТЕТ	263
32. Iliev Krste, Pop-Zarjeva Natalija - THEMATIC AND TEXTUAL COMPARISON OF THE TRAGEDIES HAMLET BY WILLIAM SHAKESPEARE AND ANTIGONE BY SOPHOCLES.....	275

33. Иљина Татьяна - ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СЛУЖЕБНЫХ СЛОВ В РУССКИХ И АНГЛИЙСКИХ СЛОЖНОПОДЧИНЕННЫХ ПРЕДЛОЖЕНИЯХ: ТРУДНОСТИ ПЕРЕВОДА	283
34. Iskrev Dimitar - KEY CHARACTERISTICS OF SUCCESSFUL EDUCATIONAL COUNSELING OF SCHOOL'S CLASS.....	291
35. Jakimovska Svetlana - ON TRANSLATION OF CHURCH-SLAVONIC ORTHODOX TERMS IN FRENCH.....	297
36. Jankova Natka, Jovcheska Silvana - THE ART OF BUSINESS ENGLISH	307
37. Јованов Јане - ПЕРСПЕКТИВИ ЗА НОВИ УЧЕБНИЦИ ПО СТРАНСКИ ЈАЗИК	315
38. Јованов Јане, Ромашевска Катерина - „ИЗГУБЕНАТА ГЕНЕРАЦИЈА“ – „ИЗГУБЕНА“ НИЗ ИСКУСТВАТА И ЗНАЧЕЊЕТО.....	323
39. Јорданов Кири, Чапова Загорка - ВЛИЈАНИЕТО НА СОЦИЈАЛНИТЕ МРЕЖИ ВРЗ НАСТАВАТА И ОДНОСОТ НАСТАВНИК – УЧЕНИК.....	333
40. Јосимовска Верица - КНИЖЕВНОСТА КАКО СВЕДОК НА ИСТОРИЈАТА	345
41. Југрева Марија - ДИСТОПИСКА ЛИТЕРАТУРА – ПРЕДВЕСНИК НА ИДНИНАТА ИЛИ САМО ТРЕНД ВО МОДЕРНАТА ЛИТЕРАТУРА.....	351
42. Караниколова-Чочоровска Луси - ЖЕНСКИОТ ИДЕНТИТЕТ И МЕНТАЛИТЕТ НА ЕДНА РУСКА И ЕДНА МАКЕДОНСКА АНА (ИЛИ: ЗА РОДОВАТА „ДРУГОСТ“ НА ТОЛСТОЕВАТА „АНА КАРЕНИНА“ И НА „АНА“ НА ЈОВАН КОТЕСКИ).....	357
43. Касаповска-Чадловска Милена - КОНСТРУКЦИИ СО АТРИБУТИВНИ ГЛАГОЛИ ВО ФРАНЦУСКИОТ ЈАЗИК И НИВНИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК.....	365
44. Кеџан Ана - WAS CATHERINE EARNSHAW A VAMPIRE? A REVISITING OF WUTHERING HEIGHTS.....	377
45. Китанов Блаже, Китанова Ирена – ТАЈНАТА НА РУЖАТА ВО МАЛИОТ ПРИНЦ НА ЕГЗИПЕРИ.....	385
46. Китанова Ирена, Петрова Ѓорѓева Емилија, Мирасчиева Снежана, Коцева Даниела – ЧИТАЊЕТО И РАБОТАТА СО ТЕКСТ ВО ОДДЕЛЕНСКА НАСТАВА.....	393
47. Ковалев Геннадий - К ВОПРОСУ ОБ АВТОБИОГРАФИЗМЕ В РОМАНЕ А.С.ПУШКИНА «ЕВГЕНИЙ ОНЕГИН».....	401
48. Кожинкова Весна - КОСМОПОЛИТИЗМОТ ВО ТВОРЕШТВОТО НА КОЛБЕ И ЛАФАЗАНОВСКИ.....	409
49. Коробов-Латынцев Андрей - «СМЕРТЬ УНИВЕРСИТЕТА» РЕКОНСТРУКЦИЈА ФИЛОСОФИИ ОБРАЗОВАНИЯ ФРИДРИХА НИЦШЕ (ПО РАБОТЕ «ЛЕКЦИИ О БУДУЩНОСТИ УНИВЕРСИТЕТА»).....	417
50. Коцева Весна, Тодорова Марија, Уланска Татјана - ПРЕГЛЕД НА КРИТИЧКИТЕ ИНТЕРПРЕТАЦИИ НА КРЕШЕНОВИОТ МОДЕЛ НА УСВОЈУВАЊЕ/УЧЕЊЕ НА НЕМАЈЧИН ЈАЗИК.....	423
51. Коцева Даниела, Мирасчиева Снежана, Петрова-Ѓорѓева Емилија, Китанова Ирена - КУЛТУРА, ГЛОБАЛИЗАЦИЈА, ИДЕНТИТЕТ	431

52. Krsteva Marija - BIOGRAPHICAL FICTIONS ABOUT THE GREAT AMERICAN AUTHORS F. SCOTT FITZGERALD AND ERNEST HEMINGWAY	439
53. Кузмановска Драгана, Шекеринова Емилија - ИНФОРМАЦИСКИ И КОМУНИКАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ ВО СОВРЕМЕНАТА НАСТАВА ВО СРЕДНИТЕ УЧИЛИШТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	449
54. Kurteshi Voglushe, Gulevska Valentina - COMPARATIVE MONITORING OF BEHAVIOR OF PROBLEMATIC PUPILS IN KOSOVO AND MACEDONIA	457
55. Kyrchanoff Maksym W. - LITERATURIZING MODERNIZATIONS IN PRE- AND POST-MODERN SOCIETIES: DESTRUCTION OF ARCHAICNESS IN CONTEXTS OF INTELLECTUAL OPPOSITIONS OF BARBARISM AND CIVILIZATION CATEGORIES IN HISTORICAL TIME	463
56. Kyuchukova Sylvia - INCLUSION OF CHILDREN RAISED IN INSTITUTIONS TO THE DEVELOPMENTS IN THE SPHERE OF HEALTH BEHAVIOR.....	475
57. Лапыгина Мария – СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ЛЕКСИЧЕСКИХ СРЕДСТВ СОЗДАНИЯ ПОЛОЖИТЕЛЬНОГО ИМИДЖА ПОЛИТИКА В РУССКИХ И СЕРБСКИХ СМИ	483
58. Леонтиќ Марија - A1 и A2 ЗАЕДНИЧКИ РЕФЕРЕНТНИ РАМНИШТА НА ЗАЕДНИЧКАТА ЕВРОПСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА ЗА ЈАЗИЦИ И НИВНАТА ПРИМЕНА ПРИ ПОДГОТВУВАЊЕ УЧЕБНИЦИ ЗА УЧЕЊЕ ТУРСКИ ЈАЗИК ВО ТУРЦИЈА И ВО МАКЕДОНИЈА	489
59. Мајхошев Андон – ГОВОР НА ОМРАЗА ВО ТРАДИЦИОНАЛНИТЕ МЕДИУМИ ВО РМ. ПРИМЕРИ ОД РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	501
60. Макаријоска Лилјана, Ѓорѓиоска Жаклина - ЦРКОВНОСЛОВЕНСКИТЕ ЛЕКСИЧКИ ЕЛЕМЕНТИ ВО ПОЕЗИЈАТА НА МИХАИЛ РЕНЦОВ	509
61. Малинов Зоранчо - ШТИП, „ЧЕТ’РСЕ“ И УНЕСКО - КАКО ДА СЕ ИСКОРИСТИ ВПИШУВАЊЕТО НА ШТИПСКИОТ ОБИЧАЈ НА СВЕТСКАТА РЕПРЕЗЕНТАТИВНА ЛИСТА НА НЕМАТЕРИЈАЛНО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО	515
62. Мануковска Татјана – ЗИМНИЕ СВЯТКИ В С. ПЕРШИНО И СИНИЕ ЛИПЈАГИ НИЖНЕДЕВИЦКОГО РАЙОНА ВОРОНЕЖСКОЙ ОБЛАСТИ.....	523
63. Марковиќ Михајло, Новотни Соња - ЗА НЕКОИ СЛОВЕНСКИ ЈАЗИЦИ (МИНАТО, СЕГАШНОСТ И ИДНИНА)	533
64. Меркулова Инна - ПАРАМЕТРИЧЕСКИЈ АНАЛИЗ ЛЕКСИКИ МАКЕДОНСКОГО ЈАЗИКА	541
65. Меркулова Ирина, Марјана Розенфелд - ЯЗЫКОВАЯ ИГРА В РОССИЙСКИХ РЕКЛАМНЫХ ТЕКСТАХ	549
66. Методијески Дејан, Голаков Костадин - ПРЕГЛЕД НА ПОЗНАЧАЈНИТЕ ТУРИСТИЧКИ ВОДИЧИ	555
67. Мирасчиева Снежана, Коцева Даниела, Петрова-Ѓорѓева Емилија, Китанова Ирена - ПОВРЗАНОСТА МЕЃУ ОБРАЗОВАНИЕТО, ПРАКТИКАТА И ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИТЕ ЦЕЛИ ВО ОПШТЕСТВЕН КОНТЕКСТ	565

68. Мирчева-Бошевска Билјана - МОЖНОСТИ И НАЧИНИ ЗА ПРЕВОД НА ФРАЗЕМИТЕ	573
69. Михайлова Елена, Цзяннань Чжан - КОНЦЕПТ «МУЗЫКА» В ТВОРЧЕСТВЕ С.В. РАХМАНИНОВА В КОНТЕКСТЕ РАЗЛИЧНЫХ ИСКУССТВ	581
70. Михајловиќ Костадиновска Сања – МЕТАФОРИТЕ ЗА ДОН КИХОТ ВО МАКЕДОНСКИ КОНТЕКСТ	591
71. Молчанова Н. - АСТРАЛЬНИЙ КОСМОС КОНСТАНТИНА БАЛЬМОНТА	605
72. Moretti Violeta - LATIN PROVERBS AS A TWO-WAY ROAD OF CULTURAL TRANSFER	615
73. Нацев Трајче, Веселинов Драган - КУЛТУРНАТА ИСТОРИЈА НА ШТИП ВО ПРАИСТОРИЈАТА	623
74. Недюрмагомедов Георгий - СОДЕРЖАНИЕ ТЕОРИЙ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ СТАРШЕКЛАСНИКОВ РЕАЛИЗУЕМЫХ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ В ШКОЛАХ СЕВЕРНОГО КАВКАЗА	631
75. Ниами Емил - ПОЛИТКОРЕКТНОСТА ВО МАКЕДОНСКАТА ЈАЗИЧНА СРЕДИНА	639
76. Никодиновски Звонко - СЕМИОЛОГИЈАТА НА ЖЕНАТА ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК - ЖЕНАТА ВООПШТО И ФИЗИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖЕНАТА	645
77. Николовска Кристина - ПОЕТСКИОТ БЛЕСОК НА ГЕНАДИЈ АЛГИ ВО МАКЕДОНСКИ КОНТЕКСТ	655
78. Ничева Весна, Ашкилова Маја, Иванова Адријана - ПРОФЕСИОНАЛНИОТ ИДЕНТИТЕТ НА НАСТАВНИКОТ – КОМПЕТЕНТЕН НАСТАВНИК НА 21- ВЕК	663
79. Новотни Соња, Марковиќ Михајло - КОНТРАСТИВНОСТ НА ДИЈАХРОНИЈАТА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК ПРИКАЖАН ПРЕКУ СТАРОСЛОВЕНСКИТЕ РАКОПИСИ	669
80. Орлов Алексей - ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ ПОРТРЕТ РЕВОЛЮЦИИ В КНИГЕ ИВАНА БУНИНА «ОКАЯННЫЕ ДНИ»	681
81. Петрова Снежана – ИНТЕРКУЛТУРНОСТА ВО КОМУНИКАЦИЈАТА (РАЗМИСЛУВАЊА ЗА КУЛТУРНО-ЦИВИЛИЗАЦИСКИТЕ И ОБРАЗОВНИТЕ ПЕРСПЕКТИВИ)	691
82. Петрова-Ѓорѓева Емилија, Коцев Митко - ВОСПИТНАТА ФУНКЦИЈА НА УЧИЛИШТЕТО ВО СОВРЕМЕНОТО ОПШТЕСТВО	699
83. Петрова-Ѓорѓева Емилија, Мирасчиева Снежана, Китанова Ирена, Коцева Даниела - СОВРЕМЕНОТО УЧИЛИШТЕ КАКО ОРГАНИЗАЦИСКИ СИСТЕМ	707
84. Петрова-Џамбазова Снежана – МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК ВО ТЕЛЕВИЗИСКИТЕ РЕКЛАМНИ ПОРАКИ	713
85. Петровска-Кузманова Катерина - МАКЕДОНСКИТЕ ОБРЕДНИ ПОВОРКИ ВО ИСТРАЖУВАЊАТА НА НИКИТА ИЛИЧ ТОЛСТОЈ	719

86. Popova Ana - THE REPRESENTATION OF ST. NICHOLAS THE WARM-HEARTED PROTECTOR AND ST. SIMEON THE STILYTES IN THE CHURCH OF ST. GEORGE AT POLOŠKO	727
87. Pop-Zarjeva Natalija, Iliev Krste - THE BYRONIC HERO: EMERGENCE, ISSUES OF DEFINITION AND HIS PROGENIES	741
88. Попоска Соња - АКЦЕНТОТ И АКЦЕНТСКИТЕ ЦЕЛОСТИ ВО ЈАЗИКОТ НА МЕДИУМИТЕ	749
89. Правдина Ирина - КОНТРАСТИВНИЙ АНАЛИЗ ТЕРМИНОВ РОДСТВА В ДИАХРОНИЧЕСКОМ АСПЕКТЕ (НА МАТЕРИАЛЕ РУССКОГО И СЕРБСКОГО ЯЗЫКОВ).....	759
90. Пресилска Јасмина – ВЛИЈАНИЕТО НА ФРАНЦИЈА И ФРАНЦУСКИОТ ЈАЗИК ВРЗ РАЗВОЈОТ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И КУЛТУРАТА ВО БИТОЛА	765
91. Продановска Весна - ВАЖНОСТА И ПРИОДИТЕ ПРИ ПРЕДАВАЊАТА ПО ПРАВИЛЕН ИЗГОВОР ВО ИЗУЧУВАЊЕТО НА АНГЛИСКИОТ КАКО СТРАНСКИ ЈАЗИК.....	775
92. Пухова Татјана - РАСТИТЕЛЬНЫЕ ОБРАЗЫ В ВОРОНЕЖСКИХ КАЛЕНДАРНЫХ ОБРЯДАХ	785
93. Ramadanski Draginja L. - SOVIET BOOK OF THE DEAD	797
94. Ряполов Сергей - ВВЕДЕНИЕ В ФИЛОСОФИЮ» ВАСИЛИЯ НИКОЛАЕВИЧА КАРПОВА И ФОРМИРОВАНИЕ ОРИГИНАЛЬНОЙ РУССКОЙ ФИЛОСОФСКОЙ ТРАДИЦИИ	805
95. Сандева Васка, Деспот Катерина - АРХИТЕКТОНСКИ ЗАВЕСИ ВО ПРОСТОР ПРИЧИНА ЗА ДРАМАТИЧНОСТ ВО ПРОСТОР.....	817
96. Сидорук Екатерина - «МАССОВЫЙ» ЧЕЛОВЕК В КОНТЕКСТЕ РОЕВОЙ ЖИЗНИ (НА ПРИМЕРЕ ПОВЕСТИ «ГОЛУБОЕ И КРАСНОЕ», РАССКАЗА «КЛЮЧАРЕВ И АЛИМУШКИН»)	825
97. Симионска Магдалена - МОРФОСИНТАКСАТА И МЕСТОПОЛОЖБАТА НА ПРИЛОШКИТЕ ОПРЕДЕЛБИ ЗА НАЧИН ВО АНГЛИСКИОТ И ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК	829
98. Симоска Силвана – ГЕРМАНСКО-МАКЕДОНСКИ ЗАЕМКИ И/ИЛИ ЛАЖНИ ПАРОВИ.....	839
99. Sîrbu Otilia - BETWEEN SACRED AND PROFANE.....	857
100. Smilkova Viktorija - INTER-LINGUSTIC ANALYSYS OF APOLOGIES IN MACEDONIAN AND ENGLISH	863
101. Ставрева Веселиновска Снежна, Кирова Снежана - КОРЕЛАЦИЈА И ИНТЕГРАЦИЈА НА НАСТАВНИТЕ СОДРЖИНИ СО ЕКОЛОШКА ТЕМАТИКА НА ЧАСОВИТЕ ПО АНГЛИСКИ ЈАЗИК ВО ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ ВО Р. МАКЕДОНИЈА	877
102. Стојанов Трајче - ДОСТОЕВСКИ КАКО ЛИТЕРАЛИЗАЦИЈА НА ФИЛОСОФИЈАТА НА СОЛОВЈОВ	887

103. Стојаноска Иванова Татјана, Анастасовски Иван, Томевска Илиевска Елизабета - ИНТЕРКУЛТУРНИОТ ДИЈАЛОГ И СПОРТОТ	899
104. Сулејмани Умит, Челик Махмут - МЕТОДИ И ТЕХНИКИ НА ЧАСОВИТЕ ПО ТУРСКИ ЈАЗИК И КНИЖЕВНОСТ СПОРЕД ПРОЦЕСИТЕ НА КОГНИТИВНОТО УЧЕЊЕ	905
105. Тамкина Вера - МУЗЕЙНОЕ ЕКСПОНИРОВАНИЕ КАК ХУДОЖЕСТВЕННА ПРАКТИКА НА СОВРЕМЕННОМ ЕТАПЕ.....	915
106. Танеска Александра П., Здравковска-Адамова Благојка - ИСКАЖУВАЊЕ МИНАТОСТ СО СУМ И ИМАМ-КОНСТРУКЦИИТЕ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК СО ОСВРТ НА НИВНИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ ВО АЛБАНСКИОТ ЈАЗИК.....	923
107. Тантуровска Лидија - „МАША И МЕДВЕДЪ“ НА МАКЕДОНСКИ	933
108. Тасевска Марица - ЗАСТАПЕНОСТА НА ГЕРМАНСКИТЕ ЈАЗИЧНИ ВАРИЕТИТЕ ВО АВСТРИЈА ВО УЧЕБНИЦИТЕ ПО ГЕРМАНСКИ Ј АЗИК КАКО СТРАНСКИ ЈАЗИК „SCHRITTE INTERNATIONAL”.....	943
109. Тернова Татјана - ИСТОРИЧЕСКАЯ КОНЦЕПЦИЈА А. МАРИЕНГОФА В РОМАНЕ «ЕКАТЕРИНА»	951
110. Тефова Маја Ѓ. - ВОСПИТНО-ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС / НАСТАВАТА ДЕНЕС	959
111. That Thanh-Vân Ton – LA COMMUNE DE PARIS: UNE PAGE D’HISTOIRE MÉCONNUE, DÉFORMÉE VOIRE OUBILÉE.....	971
112. Тихонова Ольга - ОСНОВЫ ТИПОЛОГИИ И ЭВОЛЮЦИЈА РОМАНТИЧЕСКОГО ГЕРОЯ В ЛИТЕРАТУРЕ XIX ВЕКА	979
113. Тодорова Марија, Коцева Весна - ШПАНСКИОТ ЈАЗИК ВО ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА.....	989
114. Тоевски Свето - ЗНАЧЕЊЕТО НА СОВРЕМЕНИТЕ ПЕДАГОШКИ ТЕОРИИ И НА ЕФЕКТИВНАТА ИНТЕРАКТИВНА НАСТАВА - ПОГЛЕД НА ПРАКСАТА НА МАКЕДОНСКИТЕ ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТИ И НА ЈАЗИЧНИОТ ОДДЕЛ НА МИТ ИНСТИТУТОТ	997
115. Трајкова Мира - АКЦИОНА ПЕРСПЕКТИВА ВО УЧЕБНИЦИТЕ ЗА НАСТАВАТА ПО ФРАНЦУСКИ КАКО СТРАНСКИ ЈАЗИК: AGENDA И VITET	1017
116. Уланска Татјана, Кузмановска Драгана, Кирова Снежана - СЕМАНТИЧКА СПОРЕДБА НА ТЕРМИНОЛОГИЈАТА НА СРОДСТВО ВО АНГЛИСКИОТ И ГЕРМАНСКИОТ СО МАКЕДОНСКИОТ И СРПСКИОТ ЈАЗИК	1029
117. Фролова Анна - ЯЗЫК КЛАССИКИ И ЯЗЫК СОВРЕМЕННОСТИ В ПЬЕСАХ-РЕМЕЙКАХ С. КУЗНЕЦОВА И О. БОГАЕВА «НЕТ ПОВЕСТИ ПЕЧАЛЬНЕЕ НА СВЕТЕ...» И С. ЖАТИНА «РОМЕО И ДЖУЛЬЕТТА: ВОРОНЕЖСКИЕ СТРАДАНИЯ».....	1035
118. Холина Дарња - ЭКСПРЕССИВНЫЙ СИНТАКСИС В ПОЭЗИИ У.Б. ЙЕЙТСА.....	1043

119. Хохонин Дмитрий - МЕТАФОРИЧЕСКОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ НАИМЕНОВАНИЙ ЛИЦ, СВЯЗАННЫХ С МУЗЫКАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ И ПРОФЕССИЕЙ	1053
120. Христовска Соња – ЈАЗИКОТ ВО МОИТЕ СОНОВИ И СОНОВИТЕ НА МОИТЕ БЛИСКИ	1063
121. Цветановски Гоце - МАКЕДОНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА НЕКОИ РУСКИ ФРАЗЕОЛОГИЗМИ	1071
122. Цубалевска Мери - АСПЕКТИ НА ПРОУЧУВАЊЕ НА СТАРΟΣЛОВЕНСКАТА ЛЕКСИКА	1079
123. Челик Махмут, Сулејмани Умит - КРИТИЧКИ ОСВРТ КОН ЗБИРКАТА РАСКАЗИ „СЕДМОГЛАВИОТ ЏИН“ НА МУСТАФА КАРАХАСАН	1089
124. Чернобаева Алла - ПРЕДСТАВЛЕНИЯ О ГРЕХЕ И О ВОЗМЕЗДИИ В ВОРОНЕЖСКИХ ДУХОВНЫХ СТИХАХ	1097
125. Чуносова Ирина - РАЗВИТИЕ ВЫРАЗИТЕЛЬНОСТИ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ РЕЧИ: ПРАКТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ	1103
126. Швецова Ольга - ЯЗЫКОВОЙ ОБРАЗ АНТИУЧЁНОГО (НА МАТЕРИАЛЕ ПОВЕСТИ И. ГРЕКОВОЙ «КАФЕДРА»).....	1109
127. Шутаров Васко - ДИНАМИЗИРАЊЕ НА КУЛТУРНАТА ДИПЛОМАТИЈА ВО РУСКО-МАКЕДОНСКИТЕ ОДНОСИ, НАЈНОВИ ПОКАЗАТЕЛИ.....	1117

КОНСТРУКЦИИ СО АТРИБУТИВНИ ГЛАГОЛИ ВО ФРАНЦУСКИОТ ЈАЗИК И НИВНИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

Милена Касапоска-Чадловска

Виш лектор по француски јазик, Правен факултет-Кичево

milena.kasaposka@uklo.edu.mk

Апстракт

Предмет на интерес во овој труд се француските атрибутивни конструкции со глаголите: *sembler, paraître, se montrer, s'avérer, devenir, tomber, rester, demeurer* и нивните еквивалентни конструкции во македонскиот јазик. Тргувајќи од семантичките особености на овие глаголи во двата јазика правиме класификација на атрибутивните конструкции кои тие ги градат на: *евиденцијални, епистемично-модални, инхоативни и дуративни конструкции*. Целта на трудот е да се направи споредба на конструкциите во двата јазика во рамките на предложената класификација.

Клучни зборови: *атрибутивни конструкции, атрибутивни глаголи, семантичка класификација*

Вовед

Атрибутивни глаголи во францускиот јазик се глаголите со чие посредство конституентот со атрибутивна функција му прирекува особина на субјектот или објектот во реченицата. Кога атрибутот се однесува на субјектот, тој може да биде воведен од копулата *être*, од глаголи кои во своето значење го содржат значењето на копулата, од таканаречените *егзистенцијални глаголи*¹ или од некои глаголи кои опишуваат движење.²

¹ Најчести се *naitre* и *mourir*.

² Такви се: *sortir, entrer, rentrer, partir, revenir: Elle est rentrée malade, Il est revenu ivre*. Атрибутот кој тие го воведуваат има помошна функција во реченицата,

Кај конструкциите во кои атрибутот се однесува на објектот листата на воведувачки глаголи е доста широка.³ Еквивалент на францускиот атрибут на субјект во македонскиот јазик е именскиот дел на глаголско-именски прирок, а сите глаголи кои влегуваат во рамките на овој вид прирок прирок се разгледуваат како копулативни.

Предмет на интерес во овој труд се француските конструкции кои содржат атрибут на субјект воведен од најчестите семикопулативни глаголи: *sembler, paraître, se montrer, s'avérer, devenir, tomber, rester*⁴ кои уште се опишуваат и како *основни атрибутивни глаголи* бидејќи атрибутот којшто го воведуваат има задолжителна функција во реченицата⁵ (Riegel et al., 2007: 235, Grevisse&Goosse, 2008: 261). Нивната основна карактеристика се состои во тоа што кон содржината на копулата додаваат аспектуални или модални карактеристики. (Ригел, 1994: 237).

Врз основа на семантичките карактеристики на овие глаголи, конструкциите кои тие ги градат ги разгледуваме во четири поголеми групи:

- евиденцијални атрибутивни конструкции, каде атрибутивниот глагол упатува на

изворот на информација за припишаната особина;

- епистемично-модални атрибутивни конструкции;

- инхоативни атрибутивни конструкции;

- дуративни атрибутивни конструкции.

Анализираните примери се извлечени од француски романи: *Les Caves du Vatican (CV)*, *Madame Bovary (MB)*, од дневниот весник *Le Figaro (LF)* и од различни интернет страници (I). Освен преводните решенија преземени од преведените романи на македонски јазик, за секој пример нудиме и наша верзија (нв), односно наш превод (нп).

1. Евиденцијални атрибутивни конструкции со глаголите и нивните еквиваленти во македонскиот јазик

односно неговото отсуство не ја нарушува синтаксичката одржливост на конструкцијата.

³ Станува збор за глаголи кои означуваат мислење, волја, желба, глаголи на визуелна и ментална перцепција, декларативни, каузативни, фактитивни глаголи, глаголи на „именување“ и глаголи кои искажуваат резултативно-креативен однос.

⁴ Освен наведените, во француските граматиките се споменуваат и други глаголи кои можат да воведат атрибут на субјект: *se prendre pour, passer pour, se dire, se trouver, se faire, s'annoncer, s'affirmer, passer, tourner à* и др. Поширок попис на основните атрибутивни глаголи може да се сретне кај Лоерс и Тобак кои нудат и нивна синтаксичка и семантичка класификација (Lauwers&Toback, 2010: 79-115). Овие глаголи се предмет на интерес во уште неколку статии како оние на Ламироа и Мелис (Lamiroy&Melis, 2005: 1-22), Жулен (Joulin, 1983: 13-16) и Герја (Guehria, 2011: 135-146).

⁵ Терминот кој го користи Ригел е: *verbes essentiellement attributifs*, наспроти *verbes occasionnellement attributifs* којшто се однесува на глаголите кои воведуваат помошен или незадолжителен атрибут.

Евиденцијалноста е семантичка категорија која се однесува на изворот од кој зборувачот ја добил информацијата која ја пренесува или врз основа на кој зборувачот X создава исказ P со кој се соопштува за некоја ситуација S. (Тофоска, 2008: 303, Dendale&Tasmowski, 1994, Aikhenvald, 2004, De Graeve, 2010, De Saussure&Barbet, 2012)⁶

Во зависност од тоа дали информацијата е добиена директно од зборувачот, преку неговото лично искуство или преку некој друг доказ, се разликуваат *директна* и *индиректна евиденцијалност*. *Директната евиденцијалност* упатува на информација која е засведочена преку визуелното, аудитивното или поинакво сетилно искуство на зборувачот. *Индиректната евиденцијалност* се однесува на информации кои се добиени по пат на прекажување или преку изведување заклучок (*инференцијална евиденцијалност*).

Атрибутивните конструкции со глаголите *se montrer* и *s'avérer*, во францускиот јазик, од семантички аспект се маркирани по евиденцијалност. Согласно дефиницијата за евиденцијалност, во нив на субјектот му се прирекува некаква особина врз база на одредени докази и притоа се упатува на изворот од каде се добиени тие докази. Според анализата на примерите од корпусот, како извори на информацијата за состојбата на субјектот кај овие конструкции се среќаваат:

- а) исказот на субјектот;
- б) самостојното расудување на зборувачот;
- в) однесувањето на субјектот;
- г) истражување или извештај.

Во речиси сите примери со двата глагола, без разлика на видот на изворот, се работи за индиректна, инференциска евиденцијалност. Многу важен елемент при определувањето на изворот кај овие конструкции е контекстот. Ако се тргне од изолирана реченица мошне е тешко да се процени по кој пат се доаѓа до особината која му се припишува на субјектот

а) Зборовите или исказот на субјектот најчесто се среќаваат како извор во атрибутивните конструкции со глаголот *se montrer*. Во нив зборувачот извлекува заклучок за особината потпирајќи се врз она што го изјавува самиот субјект:

⁶ Терминот потекнува од англиската именка *evidence* со значење на *доказ*, додека во францускиот јазик истиот поим означува *очигледност*. Иако се работи за „лажен пар“, поимот *évidentialité* многу почесто се користи во француските истражувања отколку терминот *médiativité*, предложен од некои лингвисти (Guentcheva, 1994) заради усогласеност со англискиот термин.

(1) Concernant les turbulences qui secouent Bombardier, M. Rovinescu **s'est montré**

positif face au futur de l'avionneur québécois et s'est montré intéressé à la CSeries:

« *J'ai visité l'usine de Mirabel deux fois, on a été très impressionnés par le produit, c'est un très bon avion et une très bonne entreprise. Je crois aussi que le changement de direction sera aussi favorable* », a-t-il estimé. (F)

(1a) Во врска со превирањата кои го тресат Бомбардје, Господин Ровинеску **се покажа како оптимист** во однос на иднината на квебешкиот произведувач на авиони и покажа интерес за CSeries:

„*Ja посетив фабриката Мирабел два пати и бевме воодушевени од производот, авионот е многу добар а исто и претпријатието.*

Исто така, мислам дека промената на насоката ќе биде позитивна“ -изјави тој. (нв)

(1б) Во врска со превирањата кои го тресат Бомбардје, Господин Ровинеску **покажа позитивен став**; [...](нв)

Во примерот (1) зборуваачот го опишува субјектот како некој кој има позитивен став „*во однос на иднината на квебешкиот произведувач на авиони*“ потпирајќи се првенствено на неговите зборови со кои тој експлицитно покажува воодушевеност од производот: „*бевме воодушевени од производот, авионот е многу добар...мислам дека промената на насоката ќе биде позитивна.*“ Тука, и воопшто во атрибутивните конструкции со *se montrer*, атрибутот „*опишува состојба која се случува или се случувала за време на некој симултан настан*“. (Martin, 2008: 101, во De Graeve, 2010: 33). Притоа, особината има моментален, временски ограничен и субјективен карактер. Во конкретниот пример, придавката *positif* го опишува Ровинеску само во временскиот интервал во кој тој дава изјава.

б) Индивидуалното расудување на зборуваачот е најчест извор во конструкциите со глаголот *s'avérer*. Во нив атрибутот опишува особина која се прима како пообјективна во споредба со конструкциите со *se montrer*, што според нас се должи токму на природата на изворот:

(2) Les expéditions internationales **s'avèrent** généralement *plus compliquées* et *plus coûteuses* que les expéditions nationales. Les frais de transport sont plus élevés, les formalités plus complexes et des frais de dédouanement, droits et taxes viennent s'ajouter. (LF)

(2a) Меѓународните експедиции **се покажуваат генерално како покомплицирани и поскапи** од националните. Патните трошоци се повисоки, формалните процедури се посложени а кон тоа се додаваат и царинските трошоци и даноци. (нп)

Во овој пример, зборувачот изведува објективен заклучок за комплицираноста и високите трошоци за меѓународните експедиции врз основа на факти или претходно искуство поврзано со организацијата на експедициите.

в) **Однесувањето на субјектот** како појдовна точка при неговиот опис го забележавме во конструкциите со *se montrer*. Овој извор е поврзан со таканаречените *видливи докази* затоа што во сите примери од овој тип присутен е визуелниот аспект, односно аспектот „покажување“, кој се содржи во основното лексичко значење на *se montrer*:

(3) Les élèves **se sont montrés réceptifs et intéressés** par ce spectacle. Ils se sont retrouvés à l'issue de la pièce pour vivre en petits groupes un moment d'échanges, sans tabous. (ЛФ)

(3а) Учениците **се покажаа како внимателни и заинтересирани** за овој настан. На крај на претставата се собраа за да ги разменат поблиску своите размислувања, без ограничувања. (нп)

(3б) Учениците **покажаа внимателност и интерес**; [...] (нп)

Во примерот (3) зборувачот изведува заклучок за карактеристиките на субјектот врз основа на неговото однесување или конкретна постапка во определена ситуација која тој ја набљудувал или во која директно учествувал.

г) Во четвртиот тип извори ги сместивме извештаите, студиите и анкетите каде заклучокот за особината се извлекува од самата нивна содржина. Таа содржина не е достапна за читателот, што е причина за непроверливост на особината, додека изворите се експлицитно именувани од страна на зборувачот. Овие извори најчесто се среќаваат во конструкции со *s'avérer*:

(4) Un rapport publié aujourd'hui par la Cour des comptes européenne révèle que les investissements financés par l'UE dans les aéroports n'ont pas généré les résultats escomptés et se sont avérés *peu rentables*. (I)

(4а) Извештајот кој денес го објави Европскиот суд на ревизори открива дека инвестициите за аеродромите, финансирани од ЕУ, не ги дале предвидените резултати и не испаднале *многу рентабилни*. (нп)

Од анализата на примерите заклучивме дека кај глаголот *se montrer* доказот за особината на субјектот најчесто може да се најде во зборовите кои ги соопштува самиот субјект или во неговото однесување. Тоа, според нас, се должи на фактот што преку овој глагол најчесто се припишуваат особини на субјект со признак [+живо суштество]. Во ретките примери каде

како извор се среќава расудувањето или некој пишан документ, се добива впечаток дека визуелниот аспект ослабува или се губи и дека особината која се прирекува има апстрактен карактер. Кај конструкциите со *s'avérer* доминираат изворите поврзани со расудувањето и со содржината на извештаи, анкети или студии за кои се претпоставува дека се пообјективни.

Наш впечаток е дека кај конструкциите со *se montrer* уделот на зборувачот во описот на субјектот е поизразен поради што особината се прима во поголема мерка како негов субјективен став. Наспроти тоа, кај примерите со *s'avérer*, особината содржи поголем степен на објективност заради природата на самите извори.

Како најчест лексички показател на евиденцијалноста и еквивалент на глаголите *se montrer* и *s'avérer* во македонските конструкции се јавува копулативниот глагол *се покажува* (како). Притоа, кога е еквивалент на *se montrer* неговото значење може да се парафразира како: *докажува способност, својство*. Кога се јавува како еквивалент на *s'avérer*, неговото значење упатува на парафразата: *испаѓа или излегува некаков, со некакво својство или изгледа/се чини некако/в*. Во голем број од примерите со *se montrer*, паралелно со именско-предикатските конструкции со *се покажува*, евиденцијалноста во може да се изрази со номинализирана конструкција и со преодниот глагол *покажува*.

3. Епистемично-модални атрибутивни конструкции во францускиот јазик и нивните еквиваленти во македонскиот јазик

Епистемичната модалност претставува една од јазичните стратегии за изразување на степенот на сигурност или на верување во исказот од страна на зборувачот (Thue Vold, 2008: 76, Стефановска-Трајановска, 2000: 59). Во таа смисла, овој тип модалност е поврзан со нашата претстава за светот и преку неа се дава проценка за веродостојноста на она што се соопштува (Dendale, 1994: 25, Минова-Ѓуркова, 2000: 155).

Како *епистемично-модални* ги разгледуваме атрибутивните конструкции со глаголите *sembler* и *paraître*. Овие глаголи упатуваат на нечиј изглед или својство и се блискозначни во францускиот јазик. Притоа, глаголот *sembler* нема своја полнозначна форма, додека *paraître* се јавува и како лексички полн глагол со значење на *се појавува*.

Во овие конструкции зборувачот го изразува својот став кон содржината на исказот изразувајќи дистанца и несигурност во поглед на вистинитоста на особината која му се прирекува на субјектот. Затоа, особината се прирекува како приближна или ублажена, со што зборувачот се оградува од одговорност за искажаното. Притоа, со *sembler* особината се предава во форма на **претпоставка** (5), додека со *paraître* таа повеќе добива карактер на **впечаток** (6):

(5) Alger **semblait bien triste** samedi matin, après son départ. (F)

(5a) Алже **изгледаше како да е многу тажен** во саботата наутро,

откако си замина. (нп)

(5б) Алже **како да беше** многу тажен во саботата наутро, откако си замина. (нп)

(5в) Алже **ќе да беше** многу тажен во саботата наутро, откако си замина. (нп)

(6) Pendant la route il **paraissait triste**, rêveur. (G)

(6а) Во текот на патувањето тој **изгледаше тажно**, замислено. (нп)

Примерот (5) може да се парафразира како: *претпоставувам дека Анже беше тажен по неговото заминување, но не сум сигурен*. Во примерот (6), особината е добиена како резултат на личната перцепција на зборуваачот во врска со изгледот или однесувањето субјектот (Thuillier, 2004: 29). Во двата примера, заради резервираноста и дистанцираноста на зборуваачот во однос на веродостојноста на исказот, особините имаат субјективен карактер и можат да бидат претставени како вистинити и неvistинити истовремено.

Освен основниот белег на епистемична модалност, ние сметаме дека овие конструкции упатуваат и на прекажана евиденцијалност. Овој став го темелиме на тоа дека и кај *sembler* и кај *paraître* зборуваачот изведува заклучок за особината на субјектот, без оглед на тоа што таа особина се прирекува во форма на претпоставка или впечаток. Во поглед на видот на доказите преку кои се изведува претпоставката или се оформува впечатокот и кај двата вида конструкции зборуваачот може да се потпира врз сопственото искуство кое најчесто е визуелно:

(7) La chambre **semblait petite**. (МВ, стр.479)

(7а) Собата **изгледаше малечка**. (МБ, стр.269)

(7б) Собата **како да беше мала**. (нв)

(7в) Собата **се чинеше мала**. (нв)

(7г) **Изгледаше како собата да е мала**. (нв)

(8) Le lendemain, dès l'éveil, son bouton, au palper, lui **parut bizarre**; [...]
(CV, стр. 85)

(8а) Следниот ден, веднаш штом се разбуди, неговото мозолче, при допир, му **се причини чудно**. (ПВ, стр.142)

(8б) Следниот ден, веднаш штом се разбуди, неговото мозолче, при допир, му **се виде чудно**. (нп)

Друг доказ или извор е расудувањето или менталната перцепција на зборуваачот. Особината и тука е модализирана и се прирекува со доза на несигурност, но упатува на тоа дека се работи за впечаток изведен по пат на личното расудување. Некои автори сметаат овде се работи за „ослабена“ модалност каде не се става под прашање вистинитоста на исказот. (Thue-Vold, 2008: 196):

(9) La chose difficile était le consentement de sa mère; rien pourtant **ne paraissait plus raisonnable**. (МВ, стр.242)

(9a) Тешкото беше да се добие дозвола од мајка ѝ. Сепак, тоа **изгледаше најразумно**. (нв)

(9б) Тешкото беше да се добие дозвола од мајка ѝ. Сепак, **се чинеше дека** ништо друго не е *поразумно* од тоа. (нв)

Во примерот (9) отсуствува визуелниот аспект на глаголите кој беше присутен во првиот тип конструкции, при што особината *raisonnable* се предава како резултат на ментален процес или анализа од страна на зборуваачот.

Што се однесува до македонските еквивалентни конструкции, во нив не се чувствува голема разлика меѓу значењето на *sembler* и *paraître*. Во двата случаи, како најчести еквиваленти речиси подеднакво се застапени глаголите *изгледа* и *се чини*. Овие два глагола имаат слично значење и во соодветните македонски конструкции со именски прирок кои можат да се парафразираат како: *има изглед дека е, остава впечаток или чувство дека е, (му) изгледа дека е*.

Во примерите кои се еквиваленти на конструкциите со *sembler*, паралелно со двете наведени форми ние ги предлагаме сврзникот *како да* во конструкција со глаголот *сум* или *изгледа како да е* и *ќе да е*. Според нас, овие три форми попрецизно упатуваат на претпоставка за нечија особина и би требало да се имаат предвид кога се сака да се направи разлика меѓу *sembler* и *paraître*.

Досега наведените форми укажуваат, според нас, на епистемична модалност и можат да се сметаат за епистемични показатели.

Од друга страна, како еквиваленти се среќаваат и безлични конструкции *се чини дека* и *изгледа дека*, кои многу повеќе упатуваат на ментално расудување во споредба со агентивната форма. Освен што ја модализираат особината, овие безлични форми укажуваат и на инференциска евиденцијалност и можат да се сметаат за лексички показатели на евиденцијалност.

Во нешто помал број примери, се среќаваат и глаголските форми *се причинува, се гледа, се стори* во конструкции со кратки дативни форми при што првата глаголска форма е карактеристична на литературниот додека другите две за народниот јазик.

4. Инхоативни атрибутивни конструкции во францускиот јазик и нивните еквиваленти во македонскиот јазик

Инхоативноста е семантичка категорија која означува почеток на некакво дејство или особина или влез во некаква состојба. Глаголите *devenir* и *tomber*, освен основното ослабено значење, носат токму таква информација за почеток на состојба или карактеристика и се разгледуваат

секундарни инхоативни глаголи. (Миркуловска, 1996: 164). Според тоа, инхоативните атрибутивни конструкции ќе носат информација за почеток на некако својство или состојба на субјектот.

Глаголот *devenir* означува премин од една во друга состојба во даден момент *t* во однос на друг референтен момент во минатото. Притоа, почетната и крајната состојба на субјектот се разликуваат. Најчестите придавски атрибути со кои се среќава се: *malade, enceinte, amoureux, fou, mort, évanoui, boiteux, gâteux* (Toback&Lauwers, 2010):

(10) Elle **devient** *triste* quand on lui offre un jouet. (LF)

(10a) Таа **се растажува** кога ѝ даваат играчка. (нп)

(10б) Таа **станува тажна** кога ќе ѝ дадат играчка. (нп)

(11) Le ciel **était devenu** *bleu*. (МВ, стр.327)

(11a) Небото **стана сино**. (ГБ, стр.185)

(11б) Небото **посина**. (нв)

Во основата на сите наведени инхоативни конструкции се препознаваат состојбени предикати кои се надградени со инхоативна компонента. Во примерот (10), надградениот предикат означува хабитуален или итеративен процес. Во примерот (11) состојбениот предикат е дополнет со информација дека состојбата е започната во некој момент од минатото. Како еквиваленти на конструкциите со *devenir*, во македонскиот јазик се среќаваат и синтаксички (10a) и морфолошки конструкции (11a). Кај морфолошките конструкции како мотивирачка основа се јавува самата придавка и нивното значење може да се парафразира како: *добива својство означено со придавката од основата*. (Цветковски, 2001: 28).

Што се однесува до употребата на глаголот *tomber*, ние најдовме само на примери со придавките *amoureux, malade* и *enceinte*. Притоа, како еквивалент на конструкцијата *tomber amoureux* можна е само морфолошка структура (*се вљубува*), додека кај *malade* и *enceinte*, како еквиваленти се среќаваат и морфолошки (*се разболува, забременува*) и синтаксички структури (*паѓа/легнува болен, останува бремена*)

Според нас, во примерите со *malade* морфолошката структура е поприморна и почеста во стандардниот израз додека синтаксичката носи извесно стилско обележје. Во примерите со придавката *enceinte*, во македонскиот јазик најчесто подеднакво природни се двете конструкции.

Синтаксичките инхоативни конструкции со глаголите *станува* и *паѓа/останува* + придавски атрибут се поексплицитни и со поголема изразна моќ од соодветните морфолошките инхоативни конструкции. Од друга страна, според нас, морфолошките конструкции обезбедуваат поголема стегнатост и цврстина кои придонесуваат за подинамичен јазичен израз.

5. Дуративни атрибутивни конструкции во францускиот јазик и нивните еквиваленти во македонскиот јазик

Глаголите *rester* и *demeurer* носат значење на постојаност или отсуство на промена на состојбата во која се наоѓа субјектот или продолжување на таа состојба (Tobback&Lauwers, 2010). Заради ваквото семантичко обележје, атрибутивните конструкции со овие глаголи добиваат карактеристики на дуративност (Gross, 1999: 16). Времетраењето на особината која ја манифестира субјектот најчесто не е ограничено. Притоа, како морфолошки показатели на дуративната вредност можат да се сретнат речиси сите глаголски времиња, но во нашиот корпус најчести се имперфектот, презентските форми, и минатото свршено време:

- (12) Il avait refermé la porte, mais **restait accoté** contre elle. (CV, стр.124)
 (12a) Тој ја беше затворил вратата, но **стоеше потпрен** на неа. (нв)
 (12б) Тој ја беше затворил вратата, но **и натаму се потпираше** на неа.
 (нв)
 (12) Тој ја беше затворил вратата, но **продолжи да се потпира** на неа.
 (нв)

Во македонските конструкции, знакот „*продолжува/не престанува да биде*“ кој се однесува на континуитетот на особината најчесто се предава со глаголската форма *остане /останува*, со глаголот *продолжува* или со лексичките показатели (*се*) *уште, и понатаму*.

Наместо заклучок, на крајот на овој краток преглед укажуваме дека овде се работи за ограничена анализа на конструкции со само неколку атрибутивни глаголи. Во некое наредно истражување би можеле да се испитаат семантичките особини и на другите глаголи кои воведуваат основен атрибут на субјект за да се провери дали конструкциите кои ги градат влегуваат во рамки на оваа поделба или таа би требало да се прошири.

Користена литература:

- AIKHENVALD, A., *Evidentiality*. Oxford : Oxford University Press, 2004
 DE GREVE, R. & TOBBACK, E., *Les Verbes Semi-copules évidentiels: Le Cas De Se Montrer*. Université de Gand, 2010.
 DENDALE, P., Devoir épistémique : marqueur modal ou évidentiel ? *Langue française* 102, 1994, 24-40.
 DENDALE, P. & TASMOWSKI, L. Introduction: Evidentiality and related notions, *Journal pragmatics* 33 (3), 2001, 339-348.

- DE SAUSSURE, L. & BARBET, C., Modalité et évidentialité en français, *Langue française* 173, 2012.
- GREVISSE, M., *Le Bon Usage*, Duclot S.A Gembloux, Paris, 1969.
- GROSS, M., Sur la définition d'auxiliaire du verbe, *Langages*, n° 135, 1999,8-21.
- LAUWERS, P. & TOBBACK, E., Les verbes attributifs : inventaire(s) et statut(s), *Langages*, n° 179-180, 2010, 79-113.
- LE GOFFIC, P., *Grammaire de la phrase française*, Hachette Éducation, 1994.
- RIEGEL, M., *L'adjectif attribut*, PUF, 1985.
- RIEGEL M., PELLAT J.-C., RIOUL R., *Grammaire méthodique du français*, PUF, 1994.
- THUE-VOLD, E., *Modalité épistémique et discours scientifique*, Université de Bergen, Thèse de doctorat, 2008.
- МИНОВА-ЃУРКОВА, Л., *Синтакса на македонскиот стандарден јазик*, Магор, Скопје, 2000.
- МИРКУЛОВСКА, М., За секундарните инхоативни глаголи во македонскиот и полскиот јазик, Јубилеен годишен зборник, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје, 1996, 163-168
- СТЕФАНОВСКА-ТРАЈАНОСКА, С., *Епистемична модалност во англискиот и во македонскиот јазик*, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Магистерски труд, Скопје, 2000.
- ТОФОСКА, С., 2008, Глаголски предикати носители на информацијата за евиденцијалност во македонскиот и полскиот јазик, *Реферати на македонските слависти за XIV меѓународен славистички конгрес во Охрид*, Скопје, 2008, 303-310.
- ЦВЕТКОВСКИ, Ж., *Именскиот прирок во македонскиот јазик* (докторска дисертација), Филолошки факултет, Скопје.